

Vores København

Sophie Hæstorp Andersen

Mere fælles. Mere lige. Mere grøn.

København skal igen være grøn fortrop i den globale klimakamp

Globalt er byer ansvarlige for 70 procent af CO₂-udledningerne. Samtidig rammes de særlig hårdt af klimaforandringernes konsekvenser. I 2050 vil op mod 800 millioner byboere verden over være i risiko for oversvømmelser, tørke, vandmangel og ekstrem hede. Også københavnernesⁱ.

København har et særligt ansvar for at finde nye løsninger i klimakrisen. Vi har været gode til at nedbringe CO₂-udledningerne inden for byens grænser. Udledningerne fra energi, bygninger og transport er de seneste ti år faldet med 50 procentⁱⁱ. Men vi har endnu ikke knækket koden i forhold til effektivt at reducere udledninger fra bl.a. vores forbrug, vores adfærd eller vores byplanlægning.

København har allerede et ambitiøst mål om at blive verdens første CO₂-neutrale hovedstad. Men vi skal videre end det. Derfor foreslår Socialdemokratiet i København, at København senest i 2035 skal være en *klimapositiv* hovedstad. Således fjerner kommunen mere CO₂, end der udledes, ligesom udledninger forbundet med borgernes forbrug skal halveres. Men endnu vigtigere er, at vi handler nu og her – med tempo og konsekvensⁱⁱⁱ.

Vi løser ikke klimakrisen uden gennemgribende forandringer af byens liv. Netop derfor er det afgørende, at alle er med på rejsen. Fremtiden skal ikke blot være klimasikker. Den skal også være social retfærdig. Ingen skal frygte for, om der i fremtiden også er jobs og muligheder for dem. Det er nu, vi tager de første og vigtige skridt mod et København, som ikke blot er mere grønt. Men også mere lige og mere fælles.

Med dette udspil fremlægger jeg derfor **3 nybrud i klimaindsatsen**, som følges op af konkrete initiativer.

Sophie Hæstorp Andersen
Overborgmesterkandidat, København

De 3 nybrud skal ses som et bidrag til udviklingen af Københavns nye, ambitiøse og samlende klimaplan frem mod 2035. Jeg vil derfor invitere engagerede københavnere, fagforeninger, unge klimaaktivister, NGO'er, virksomheder og organisationer med ind i tilrettelæggelsen af København som grøn fortrop. Sammen skal vi udvikle en klimainsats, som ikke blot er mere virkningsfuld, men også mere engagerende, inspirerende og frem for alt socialt retfærdig.

Visionen er, at København igen bliver et grønt forbillede for storbyer overalt i verden. Det kan vi kun lykkes med i fællesskab. Derfor ønsker jeg at engagere hele byen i arbejdet med at gøre København til grøn fortrop i den globale klimakamp. Og at vi gennem eksemplets magt kan inspirere byer globalt, hvis befolkningstal langt overstiger Københavns, til at skabe lignende radikale forandringer.

Nybrud #1 – Københavns bundlinje skal være grøn og skabe et marked for grønne løsninger.

I København skal klimaet have samme tyngde som økonomien. Kommunen skal derfor ved fremtidige budgetforhandlinger have to bundlinjer: Den økonomiske og CO2-bundlinjen. De årlige budgetter i København skal fremover kun godkendes, hvis de samlet bidrager til, at byen leverer sine CO2-reduktionsmål frem mod 2035.

- **Københavns klimabudget.** København skal efter model fra Oslo^{iv} udvikle et klimabudget fra 2023. Ved årlige budgetforhandlinger skal kommunen simultant fastlægge de næste fire års forbrug af penge og klimagasser. Mens den økonomiske bundlinje kan stige år for år, vil klimabundlinjen blive mindre, som årene skrider frem. Det skal give kommunen en mere effektiv styring af sine CO2-reduktionsmål. Samtidig kan kommunen sikre, at nye initiativer, som tilgodeses i byens budgetforhandlinger, bringer byen effektivt fremad i klimainsatsen og ikke samlet set bidrager negativt til byens CO2-balance.
- **Københavns Klimaråd og Klimarådgiver.** Der skal nedsættes et uafhængigt ekspertråd, som får til opgave løbende at evaluere Københavns indsats, og som én gang årligt skal afrapportere offentligt. Rådet skal foruden klimavidenskabelig ekspertise have repræsentanter fra ungdomsbevægelsen, fagforeninger og grupper, der repræsenterer de socialt udsatte. Samtidig skal København have en klimarådgiver, som bl.a. får til opgave at tilvejebringe ny viden og inspiration og tilrettelægge aktiviteter i tæt samarbejde med de lokale miljøpunkter, som inddrager alle københavnere i indsatsen.

- **Grønne kommunale indkøb^v.** Den københavnske indkøbspolitik skal reformeres. Princippet om altid at købe billigst skal udfordres, så kommunen kan stille højere grønne og sociale kvalitetskrav for udmøntningen af de 8,2 mia. kr., som kommunen samlet køber ind for årligt. For det første skal der stilles grønne modkrav i alle udbud af offentlige opgaver, således at indkøb fremmer løsninger og produkter, som bidrager mest effektivt til at nedbringe CO2-udledninger. For det andet skal der i alle kommunale indkøb stilles krav om ordentlige arbejds- og lønvilkår for de ansatte, som har fremstillet produkterne eller leverer services til kommunen^{vi}. Målet er, at vi allerede i 2030 har halveret CO2-udledningerne fra kommunale indkøb.

Nybrud #2 – København skal hænge bedre sammen med grøn, sund og ren mobilitet

København skal være en sammenhængende by, hvor der er lige adgang til grønne transportformer. Uanset hvor i byen man bor. Københavns kommune skal gå forrest i den grønne omstilling af den samlede vognpark ved at sikre etableringen af el- og lynladestandere. Og ved at forbyde gamle dieselpersonbiler i 2025 og udfase alle diesel- og personbiler samt dieseldrevne lastbiler senest i 2030. Og så vil vi fortsat styrke cykelbyen. Det skal være lige let og attraktivt for byens borgere at tage cyklen til og fra arbejde eller uddannelse, uanset om man bor i indre by eller ved kommunegrænsen.

- **Grøn mobilitetsplan for el- og lynladestandere og udfasning af fossildrevne køretøjer.** København skal inden udgangen af 2022 have en sammenhængende plan for udrulning og etablering af el- og lynladestandere i alle bydele. Planen skal sikre, at der opsættes ladestandere ved stationer, butiksområder ved bydelscentre, offentlige veje, haveforeninger og almene boliger og dermed bidrage til at sikre en grøn omstilling af den samlede vognpark i København. Inden 2025 skal der etableres minimum 7.500 ladestandere^{vii}. Samtidig skal København senest i 2030 udfase alle diesel- og benzinpersonbiler samt dieseldrevne lastbiler. Planen skal koordineres med omegnskommunerne og Region Hovedstaden.
- **Trafikale pilotprojekter af storskalaforsøg**
Trafikken i København er den største kilde til CO2-udledninger og udgør hele 48% af de lokale udledninger i kommunen^{viii}. De udledninger skal vi nedbringe. Og det kommer til at medføre ændringer af de eksisterende trafikmønstre i byen. For at sikre at de indsatser, vi iværksætter, også har en reel virkning på at nedbringe CO2, vil vi indføre trafikale storskalaforsøg i

testforsøg – af kortere og længere varighed – hvor vi f.eks. indfører trafiksanering i dele af Indre by for den gennemkørende trafik eller nedlægger 1/3 del af parkeringspladserne i Indre by. I begge tilfælde med det formål at nedbringe antallet af biler i byen. Samtidig er det vigtigt for os at initiere sådanne tiltag på forsøgsbasis for at sikre, at københavnernes fortsat kan have en velfungerende hverdag, hvor vi kan få leveret varer og tjenesteydelser – uden at bidrage negativt til byens CO₂-regnskab.

- **Flere cyklister skal pendle til København**

Cyklen er blevet det foretrukne valg for københavnernes. Men i pendlingen fra omegnskommunerne til København er det fortsat bilen, der dominerer^{ix}. Hen over kommunegrænsen er der næsten 10 gange flere ture i bil end på cykel. Og antallet af biler stiger fortsat. Jeg vil i samarbejde med Region Hovedstaden og omegnskommunerne arbejde for, at der inden 2025 kommer væsentligt flere kilometer Supercykelsti, som forbinder omegnen med København med lettilgængelige og attraktive supercykelstier. I dag er der etableret 167 km Supercykelsti i hovedstaden. Målet er, at vi inden for næste valgperiode har sikret finansiering til mindst 50 km ny supercykelsti – ud over det, der allerede er planlagt.

Nybrud #3 – Klimasikker by de næste 100 år.

København skal klimasikres. Således skal vi i fremtiden tage proaktivt tage hånd om alle de risici, som vi i dag blot oplever sjældent og med begrænset styrke. Men som i en ikke alt for fjern fremtid kan blive hverdagen for alt for mange københavnere. Havvandet vil stige, og kældre oversvømmes. Ekstrem hede kan bringe særligt de ældste medborgere i stor fare. Lange perioder med tørke kan udpine vores grønne områder, true naturmangfoldigheden og – i yderste konsekvens – adgangen til drikkevand. Sådan er virkeligheden allerede i dag i byer som Paris, Istanbul og Cape Town. Det kan også blive virkeligheden her. Og vi må ruste os.

- **En klimaberedskabsplan for de næste 100 år.** Inden udgangen af 2022 vil jeg sammen med kollegaer i de andre hovedstadskommuner og Region Hovedstaden udarbejde en klimaberedskabsplan, som skal indeholde konkrete anbefalinger til, hvordan vi fremtidssikrer Hovedstadsområdet, således at København også er en grøn og bæredygtig by om 100 år. Beredskabsplanen skal ikke kun forholde sig til, hvad vi gør, når ulykken rammer, men skal i lige så høj grad have fokus på at iværksætte forebyggende indsatser, således at vi aktivt tilpasser os de forandringer, som er uundgåelige. Det inkluderer blandt andet risikoen for oversvømmelse,

havvandsstigninger, ekstrem hede, vandmangel, nye myggebårne sygdomme, invasive dyre- og plantearter mv^x.

- **Lynetteholmen som Københavns langsigtede strategi mod havvandstigninger.** København ligger særligt udsat overfor stigninger i havvandet^{xi}. Ved storme kan København risikere, at store værdier går tabt, hvis havvandet skyller ind over de havnenære byområder og Middelalderbyen kan risikere at rådne væk. Med anlæggelsen af Lynetteholmen som stormflodssikring fra nord samt en kommende klimasikring fra syd, kan København effektivt holde vandet borte fra de centrale byområder, og samtidig sikre en levende ny bydel, som er opført i bæredygtige materialer og hvor mindst hver fjerde bolig er almen og – hvis loven giver mulighed for det – helt op til hver tredje^{xii}.

Referencer

ⁱ Se IPCC rapport s. 34 fra 2021 om klimakrisens betydning for mere ekstremt vejr i byer:

https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/downloads/report/IPCC_AR6_WGI_SPM.pdf

ⁱⁱ Se Roadmap 2021-2025 for Københavns Klimaplan.

https://kk.sites.itera.dk/apps/kk_pub2/index.asp?mode=detalje&id=2061

ⁱⁱⁱ Se SIK's valgprogram s. 5: <https://sophiehaestorp.dk/nyheder/valgprogram/>

^{iv} Se artiklen fra C40's Knowledge Hub:

https://www.c40knowledgehub.org/s/article/Oslo-s-Climate-Budget-2019?language=en_US.

Se også: <https://www.klimaoslo.no/wp-content/uploads/sites/88/2019/03/Climate-Budget-2019.pdf>

^v Se sagsfremstilling af tillæg til roadmap 2021-2025 mhb. status for KK's indfrielse af CO2 neutralitet i 2025:

https://www.kk.dk/node/14108/10082020/edoc-agenda/cf6be738-92d0-43f1-9b94-d3dc09411229/14790e76-02ea-4344-93a7-3773e03f2df3_1 Se også bilag 2 som er selve tillægget:

<https://www.kk.dk/sites/default/files/edoc/Attachments/28139369-40931165-20.pdf> Heraf fremgår det, at KK

forventer at indfri målet om CO2-neutralitet i 2025 pba. implementering af samlet 57 initiativer. Indfrielsen af målet er dog behæftet med en hvis usikkerhed, da det primært er afprøvning af nye teknologier, som skal sikre CO2-neutralitet i 2025. Grønne indkøb vil være med til at gøre nye teknologier mere markedsmodne hurtigere.

^{vi} Se årsrapport for Københavns bæredygtige indkøb fra 2020:

https://www.kk.dk/sites/default/files/uploaded-files/aarsrapport_for_baeredygtige_indkoeb_2020_-_web_0.pdf og

Københavns grønne opslagsværktøj for indkøb fra marts 2021:

https://www.kk.dk/sites/default/files/uploaded-files/det_groenne_opslagsvaerk_koebenhavns_kommune_marts_2021.pdf

^{vii} Tal på 7.500 ladestander er fra SIK's transportvision 2021: <https://sophiehaestorp.dk/nyheder/ad-gronnere-veje/>

^{viii} Se KK's CO2 regnskab for 2019: https://kk.sites.itera.dk/apps/kk_pub2/index.asp?s=CO2-Regnskab

^{ix} Se Københavns Cykelredegørelse 2020 – <https://byudvikling.kk.dk/artikel/verdens-bedste-cykelby>

^x [klimatilpasningsrapport_endelig_040917rev.pdf](https://www.kk.dk/sites/default/files/uploaded-files/klimatilpasningsrapport_endelig_040917rev.pdf) Behov for fælles og øget planlægning bakkes op af CONCITO

^{xi} FN klimapanelets eksperter vurderer, at der er en betydelig risiko for havvandstigninger globalt på op til en meter ved århundredets udgang. Og det kan i København blive endnu værre.

^{xii} [Rapport \(kyst.dk\)](https://www.kk.dk/sites/default/files/uploaded-files/rapport_kyst.dk) Behov for at beskytte mod oversvømmelse er størst i Københavns kommune + analyse af kommunernes kompetencer inden for kystbeskyttelse